

Čakali smo vse jutro in spet se ni nič zgodilo. Brez kakršnegakoli upanja, da bi bilo mogoče karkoli narediti v globokem snegu, sem se napotil proti gori, samo da nisem sedel in da nisem v obupu boljšal v rob grebena.

Dogovoril sem se z drugimi v taboru, naj na sredino baze položijo velik kos redečega najlona, če bi zagledali pikice, ki se spuščajo. Zame bi bilo to znamenje, da je vse v redu. – Plezal sem več ur, vendar je bila smešno majhna razdalja, ki mi jo je uspelo prehoditi. Šele pred večerom sem prišel do vrvi, ki smo jih fiksirali pod prvim taborom. Iti je bilo treba v nekakšen žleb, iz katerega se nič ne vidi, pred tem pa sem se zadnjič obrnil in pogledal navzdol. Pa ni bilo v bazi nič rdečega.

Prišel sem se na vrvi in s prižemo odšel ob njej. Po nekaj metrih sem se vendarle vprašal, ali sem zares dobro pogledal. Vrnil sem se do vstopa v žleb in – kakšen čudež! – to pot je bilo med šotori nekaj rdečega. Takoj sem zdrvel navzdol, tam pa je vladalo velikansko razburjenje, kajti pikice na gori so postavile šotor in zlezle vanj. Še ena noč in en dan, pa bo vse končano.

Negotovost pa je vendarle trajala vse do naslednjega večera, ko smo bili spet vsi skupaj. Poslušali smo o burnih dogodkih, ki jim zadnje dni nismo bili priče. Snega je bilo na gori mnogo več kot pri nas v baznem taboru. Bil je tako visok, da prvo jutro, ko je nehalo snežiti, fantje niso mogli najti cepinov in derez, ki so jih zvečer pritrdili poleg šotora. Čeprav so vse prekopali, opreme ni bilo, brez tega pa je bila vrnitev nemogoča. Ko so že izgubili vsako upanje, so naslednji dan čisto po naključju opremo našli pod snegom.

Vrnitev v snegu do pasu je bila naporna in nevarna zaradi neprestane nevarnosti plazov. Vendar je sreča prišla, ko so jo najbolj potrebovali. To pa je tista nitka, ki v Himalaji skoraj vedno loči uspeh od neuspeha in je včasih potegnjena med življenjem in tragedijo. Vendar to ni poker, ampak način življenja, ki ga imamo radi. Mogoče po teh naporih, ko moramo do zadnjih delčkov izkoristiti vse, kar znamo in zmoremo, življenje čutimo bolj polno in odhajamo v vsako novo preizkušnjo močnejši in bolj pripravljeni.

DECEMBRA MESECA PRI JELENOVEM STUDENCU

BELA NEVESTA NA MESTNEM VRHU

PETER VOVK

Rad sem med vami, planinskimi otroci, in nič drugega nočem. Ko ste zvedeli, da sem gori, ste prišli, pa čeprav pozimi. Nisem bil več sam. Omamno ste šepetali med seboj, potem ste me vprašali, kaj naj bi delali. Drv nimam, sem rekel. Treba jih je najti, a ne debele suharje.

In šli so s sekiro in žago. Privlekli so dolge suhe letnike. Mrzel veter je pihjal in nanašal sneg. Nobenega ptiča ni bilo slišati. V drvarnici pa dela žaga in drv je vse več. Večerí se, kovinska peč v koči daje prijetno toploto. Nepremično stojijo fantje okoli peči in se grejejo, veseli, da so tu gori pri tebi, siva kočica iz brun.

Zunaj drobi sneg, prav tiho pada. Popolna tišina je; prijetni so občutki ob topli peči. Polhi so začeli škrebļjati, ogreli so se. Gozdna miška kuka izpod omare in nekaj klesti. Lesni črv škrtá v tramu, kot bi navijal leseno uro. Pravo vzdušje za zimski večer. Duletov pes ovohava, tipa, sope. Ves je živčen, saj to je zanj nov svet. Otroci so sedli za mizo in začeli kvartati. Eden izmed njih je bil bolj živ od drugih. Na glas jebral spominško knjigo in nekaj v njo zapisoval. Tranzistor je pel kar naprej. Skupna ležišča na pogradih so bila pripravljena za spanje. Zanimivi otroci so bili to, polni življenja in smeja.

Stari od osem do petnajst let so hodili skupaj,

niso se bali zveri in pes je seveda hodil z njimi. S pravljicami sem jih začel hraniti in poslušali so. Najmlajši je že mežikal; spraval se je na pograd in zaspal. Utrujen je bil od strme skalnate poti. Eden je šel po vodo k studencu; premaknil se je ptič na veji in ves preplašen je prinesel vodo v loncu. Trepalnice je imel polne snega. Pajek je imel v kotu sobe razpeto mrežo, zapredal je muho. Eden od otrok je že mislil na jutri, kaj bodo delali in kako bomo prišli v dolino, če bo kar naprej snežilo. Jakob bo šel naprej, velik je, in mi za njim. Eden je privlekel iz nahrbtnika steklenico čaja in ponujal pitje.

Eden je imel staro žepno uro, še od birme. Priklenjeno na verižico je ogledoval in naznanjal čas. Ustavljal se je v sobi in ugotovil, da se je kazalec premaknil naprej. Drugi spet oblikuje z nožem leskovo palico in rezbari ime. Naglo se obrača, kot da dela velike zareze.

Oči se lepljivo zapirajo. Eden se vzdiguje nad mizo in gleda karte, če je vse v redu. Približam se mu, začnem pomagati. Odkrijem skrivnostnega aduta – žolija.

Vedno večji je zagon: eden se je začel praskati za ušesom, drugi je zaklical pik as. Jakob, ki je imel mačje oči, je začel hoditi po sobi, stopil pri vratih ven in zagledal risa. Hitro se je vrnil, potem pa so vsi planili ven in pes je šel za njimi, pa se je vrnil – kot, češ, bežal je, ne grem več za njim. Vrnili so se in kvartali naprej.

Leščerba je svetila s svojo bledo rumeno svetlobo. Tema je postajala vse bolj temna. V očeh se počasi nabira spanje. Ura je skoraj polnoč, beseda sveta, spravlja se spat. In smeh je bil. Potem v spanju počasi drvijo v sanje. Eden vleče žago. Počasi se vendar vse umiri in spanje se je začelo. Mraz leze za nohte, treba je kuriti, nalagati drva v peč.

Ura je odbila dvanajst. Vonji in dišave so bile prelepe. Prebudil sem se in spet zaspal. Sanjam, muči me neznana tesnoba, oprijema se nog, utrujenih od zimske poti, zasute s snegom. Pokrivalo pada na oči. Ležim na pogradu in sanjam. Toplota kovinske peči me omamlja. Drevesa se krčijo, raztezajo in večajo...

KRIKI V BELI NOČI

Bakreno modre ptice se spuščajo z vej. Šumna reka mrvljincev nosi iglice in luske smrekovih storžev in gradi mogočno stavbo. Prividi se prerivajo po sobi. Dišave ciklam in jelk omamljajo nos. Okoli mene nastaja velika gneča dreves, skale rožljajo. Nad menoj plahutajo netopirji. Ptiči krilijo, se mučijo, iščejo zavetje pred smrtjo. Prikaže se zver brez nog, pošast z repom.

Govorim brez glasu, vkopan na mestu, in ne morem naprej. Molk ima velike oči, neprestano nekaj iščejo. Uho je vedno bolj utrujeno. Prihaja polnoč v črni obleki iz prozorne svile. Videti je kot nočna vešča. Ustavi se in me gleda. Zaležal sem se, ležim na srčni strani. Z muko se premaknem. Slečem se in se pripravim na spanje. Naložim drva v peči in zaspim.

Sanje me ne pustijo iz objema. Utrujen se ustavim ter se uprem zimski megli in vetru. Odprem oči, gledam jelke in bukve. Naenkrat je vse belo: drevje, grmovje, skale in mah. In ko pogledam natančneje, se mi zdi, da drevje prihaja in odhaja. Zakričim, a vsi kriki se ustavijo v zasneženih vejah. Od besa se krepko požem naprej, da se iztrgam iz belega objema. Vsi šumi so beli in tišina je bela. Tudi skale, pokrite z mahom, so bele in spomini so beli. Svetloba je posuta s snegom in temna je.

In moje dihanje je belo, bela para se kadi iz ust. Spregovorim, začnem rotiti padajoči sneg, kajti tudi obup je bel. Šum padajočega snega poslušam, gledam iskre, leteče iz dimnika. Pripravljen sem na vse, kar prihaja. Oči tipljejo temo, ušesa poslušajo. Tiho se premikam, sipki sneg me zanaša.

Zajamem vodo iz studenca. V temi vidim kakor sova in ne govorim, ker me nihče nič ne vpraša. Škripajoča vrata maje veter in niha veje dolgo-lasih smrek. Z nogami tipam tla in spet najdem tezo. Muči me potuhnjenost teme. Občudujem pajka na tramu; kar naprej je zaposlen z majhnimi težavami, ko veže pretrgano nit. Videti je, kot da mu je nekdo zmešal štrene.

Polh spleza na mizo in gloda jabolko. Lep je v

svoji kosmati obleki in s košatim repom. Nezaseden prostorček na mizi je spet poln, ko pripleza še en polh. Plavajoča svetloba ognja meče zakrinkane obraze po steni. Zbudim se, dela se dan. Namečem drva na žerjavico in ogenj veselo zaplapola. Toplo postaja. Grem po vodo k studencu, da bom skuhal kavo. Sklonjene glave zajamem vodo z loncem. Pričakovanje je veliko, ne vem, kaj bo prišlo.

Uboge moje oči, natezajo se in krčijo, kot mačje so. Čisto blizu nekaj zbeži. Gozd je tih in svečan, drevje pokrito s snegom. Preperel les ob poti se svetlika, neslišno drsim naprej. Vračam se.

Koča diha po starih časih. Spet nas je več. Otroci vstajajo in se pretegujejo kot mačke. Skačejo na tla, se oblačijo. Poslušam vesele zgodbe mladih ljudi. Režejo kruh, jedo salamo. Kuhajo čaj in pijejo. Čez čas gredo ven in se obmetavajo s snegom. Johan je vzel lopato iz dvarnice in dela pot do studenca. Jakob odmetava sneg pred kočo in dela pot v kuhinjo.

POVSOD POGRNJENA BELINA

Oči se razgledujejo, prostor se večja. Tišino je spet preglašil polh s svojim kihanjem. Ura na steni v kuhinji počasi tiktaka. Meri čas. Polno prgišče lepote je razlilo sonce po svežem snegu. Dolina Jelenovega studenca je kot nevesta v čisti, beli obleki. Drevje je ovešeno s kristalnim belim snegom.

Šel sem mimo s snegom obloženih smrek do studenca. Miren in tih zvení iz globin. Otroci so postali živi, njih jezik je kot pesem. France se je valjal po svežem snegu in delal premete. Suh, droben in gibljiv je bil. Srce trepetalo od same bele zimske lepote. Sinje modro nebo, oblaki jagenjčki, žarki sonca.

Od mraza obrita lica otrok gledam. Hiteli so žagati in sekati drva. Kuhal sem kosilo – enolončnico, obilno in nasitno. Ne bo lakote. Belina snega je ogrnjena po tleh, skalah, kamnih, grmovju in drevesih. Sklad na skladu skal je ves bel. Poseka je polna belih stožcev smrečic. Bukve kažejo moč – svoje gole veje, obložene s snegom.

Visoki, ozki stožci jelk in smrek, pokritih s snegom, kipe v nebo. Spravimo se na Mestni vrh. Jakob caplja naprej, mi za njim. Bela gaz je za nami, videti je kot kača. Rinemo na vrh, gremo mimo redkih starih dreves, skal in kamnov. Skozi bukov naraščaj, poln snega, pririne-mo na vrh. Pod seboj zagledamo mesto, povsem drugačno kot poleti.

Od daleč se svetijo Kamniške Alpe. Gledam Črni vrh, pogorje Roga, Kočevski Šahen, Suho krajino, Goteniški Snežnik, Krokar, Gorski Kotar, Notranjski Snežnik, Klek na Hrvaškem, Krim, Krvavo peč, Rute. Pod menoj je mesto, zasneženo mesto Kočevje. Kakor da je obleče-

no v hermelinast plašč. Prižgem cigareto, dim se pokadi. Diši po dobrem tobaku. Še malo postojimo, se usmerimo na Fridrihštajn in po fridrihštajnski poti nazaj v kočo PD Kočevje.

Prijetno utrujeni in razpoloženi nekaj pijemo. Posedamo ob topli peči, se pogovarjamo – in smeh je bil. Kamor pogledam, povsod bogastvo besed mladih ljudi. In pes je, ves vesel, skakal od enega do drugega.

Z mehкими sencami dreves se počasi dela popoldan. Samotna kljuka na vratih me gleda, kdaj jo bom prijel. Počasi pospravljamo, pometamo, gasimo ogenj. Dajemo smeti v smetnjak. Nahrbtniki so prazni, le steklenice so v njih. Ko se oblečemo, ko zadegamo nahrbtnike na ramo

in vzamemo palice v roke, gremo po kratki stezi na pot. Primem za kljuko, soba se prazni. Zaklenem vrata. Jakob gre naprej, mi za njim v gosjem redu. Pot je kmalu narejena, vsa se blešči od žarkov sonca.

S počasnimi koraki, kakor v filmu, gremo po rahlo zarisani poti mimo inštitutskega gozda do stare jelke na križišču ter po bližnjici v dolino. Strmine nas ne motijo, ker so skale pokrite z debelim snegom. Rahlo položen del poti je za nami. Pot strmo pada navzdol do ovinka druge mestne ceste. Od tu naprej pa gre spet po strmini do prve mestne ceste. Še malo in v dolini smo.

Vse sveže je, pokrito s čistim, belim snegom.

IZPOSOJENA GROTESKA

PISANI GORNIKI MODERNE DOBE

Zadnja leta je športna moda močno vdrla tudi v gorski svet in se je vsaj dotaknila, če že ni popolnoma omrežila športnih plezalcev, turnih smučarjev in čisto navadnih planincev. Poprej je bila ta modna ponudba zelo pičla. Tudi zaradi pomanjkanja denarja je bilo po tem komajda kakšno povpraševanje. Dandanašnji pa je šlo to v drugo skrajnost. Človek se lahko vali po snegu navzdol, kar ni nič hudega, le da mora biti pri tem oblečen perfektno in v slogu.

V temen kotichek mojih misli in moje duše so se že pogosto prikrdle misli: kaj bi mi na koncu koncev pomagal vijolično-rumen oprjet dres, če pa se mi tresejo kolena in če so prsti kot puding! Videla sem že rožnato-rdeče (oprostite: pinki!) pobarvane gorske kolesarje, ki so morali že pri skromnem klancu stopiti s kolesa in ga potiskati pred seboj. Takšnih primerov pa je še več.

Dobra obutev je za gornika še vedno izredno pomembna, če ne kar življenjsko važna. Še pred dvanajstimi leti sem imela en par hribovskih čevljev, dobrih, solidnih, iz usnja, na katere je bilo mogoče pritrčiti dereze. Z njimi sem šla plezat in tudi sicer vsepovsod v gore. Danes imam par modro rumenih plezalnih copat ali čevljev, par rdečih srednje težkih hribovskih čevljev, par rjavih čevljev za trekning in par belih plastičnih čevljev. Seveda tudi par tistih nič kaj simpatičnih pokvek, imenovanih čevlji za turno smučanje, zeleno oranžnih, seveda. Koleno me zaboli, če se samo spomnim nanje.

Pred vsako turo imam sama s seboj vedno enak kviz: katere naj vzamem s seboj? S srednje težkimi ne morem tako hitro hoditi, s trekinškimi čevlji v visokogorskem svetu nisem tako zanesljiva, s plastičnimi čevlji se ne smem peljati po nobeni moreni in po nobenem gručču,

v plezalnih čevljih me že v avtomobilu boljijo prsti – in tako dalje. Torej bom obula čevlje za običajne ture (kakršnih imam tudi dva ali tri pare) in najela tujega delavca, da bo za menoj nosil vse druge pare. Potem se bom lahko odločala glede na teren.

Ko že govorim o tem, da bi kdo kaj nosil za menoj, ni daleč do tega, da bi se lahko jezila na nahrbtnike. Da, jezila! Toda roko na srce, moji somišljeniki v jadikovanju: ali mi kdo lahko pokaže moderen nahrbtnik, ki je tako praktičen in funkcionalen, kot so bili stari ruksaki? Imam sicer plezalni nahrbtnik živo rdeče barve, enega

Predlagamo izlet: Gora Oljka

Gora Oljka (733 m), imenovana tudi »Savinjski Rigg«, je za Celjane to, kar je za Ljubljančane Šmarna gora: razgledna točka, izrazit vrh severno od srednjega dela Celjske kotline, ki od vsepovsod pritegne pozornost. O tej gori je **Fran Kocbek** v svojem vodniku zapisal: »Gora Oljka je zelo lepa razgledna gora v Spodnji Savinjski dolini. Od tam se vidijo zahodne Savinjske planine, Golovec, Pohorje, Donat, Kum, posebno pa Savinjska dolina. Od tod vidiš 64 cerkv. Na vrhu je cerkev z dvema zvonikoma. Takoj nam pade v oči, kadar se oziramo nanj s sosednjih vrhov naokrog ali z marsikaterih bolj oddaljenih. Prepoznamo jo po dvostolpni cerkvi z umetnostnozgodovinskimi vrednotami.«

Iz Celja se peljemo po glavni cesti do zahodnega konca Šempetra, kjer (v Dobrte-